

Jaarverslag Ledencommissie Gelderland 2019

concept

Lcgelderland@natuurmonumenten.nl

Wat is een Ledencommissie?

De Ledenraad van de Vereniging Natuurmonumenten bestaat uit twaalf ledencommissies, één voor ongeveer iedere provincie. De Ledenraad zorgt ervoor dat de stem van leden doorklinkt in de koers van de vereniging. Samen met het bestuur denkt, praat en beslist de LR mee over de hoofdlijnen van het beleid. Daarnaast keurt de LR het jaarverslag goed en benoemt zij de bestuursleden.

Wat doet een Ledencommissie?

De LC vergadert ongeveer acht keer per jaar. Onderwerpen die aan de orde komen zijn van landelijk of regionaal belang. Naast de leden van de LC is vrijwel altijd een vertegenwoordiger van de werkorganisatie aanwezig voor nadere toelichting en uitwisseling van ideeën. De LC houdt de ontwikkelingen op zowel landelijk als provinciaal niveau bij.

Ledencommissie Gelderland

De ledencommissie (LC) Gelderland is de spreekbuis voor de circa 79.000 Gelderse leden en heeft momenteel 7 leden in de ledenraad en 2 kandidaat-leden.

*Heeft u vragen of opmerkingen, u kunt deze kwijt in onze mailbox:
Lcgelderland@natuurmonumenten.nl*

Ledencommissie Gelderland

Patrick Jansen
Voorzitter LC Gelderland

Nico Vlasveld
Voorzitter PCG Veluwezoom +
Deelerwoud

Jaap Kuper
Voorzitter PCG Ijsselvallei

Vlok van Harten
Voorzitter PCG Winterswijk

Yvonne van der Mey
Vice voorzitter LC Gelderland
Voorzitter PCG NW Veluwe

Gerard Hekelaar
Voorzitter PCG Montferland

Julia scholten
Aspirant lid

Wim Kannegieter
Aspirant lid

Kees Janszen
Secretaris LC Gelderland
Lid PCG NW Veluwe

Yvonne Nijpels
Aspirant lid
Pcg Ijsselvallei

Bas Verschuuren
Aspirant lid
PCG Zuid Veluwe

Dolf Logeman, steunlid
Vz pcg de Graafschap

Wat is een Permanente Contact Groep ? (PCG)

Vanuit de Gelderse ledencommissie zijn er verschillende permanente contact groepen actief, die aan een specifiek natuurgebied en/of beheereenheid gekoppeld zijn. Die bestaan elk uit circa 10-15 mensen.

Het streven is dat er bij iedere permanente contactgroep minimaal één LC-lid betrokken is. Deze permanente contactgroepen worden ook wel PCG's genoemd. In de PCG's hebben de LC-leden en beheerders/communicatieboswachters rechtstreeks contact en discussies met bewoners en belanghebbenden van de natuurgebieden. Er zijn momenteel 7 PCG's actief.

Belangstelling om deel te nemen aan één van de PCG's?
Neem dan contact op met:
lcgelderland@natuurmonumenten.nl

Veluwemeerkust

Oud-groevenbeek

Oldenaller

Hulshorsterzand

Leuvenumse-bossen

Grote-veld

Velhorst

Korenburgerveen

Landgoed Hackfort

Dottinkrade

Bergherbos en de-bijvanck

Bekendelle / Keunenuis

Wooldse veen

Beheereenheid Veluwezoom

Deelerwoud

Veluwezoom

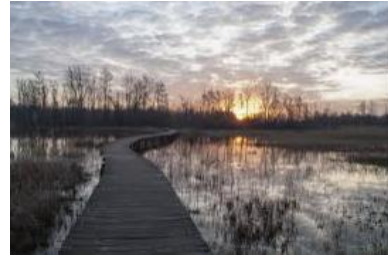
Beheereenheid Zuid Veluwe en IJsselvallei

Hoeve-delle

Reeënberg

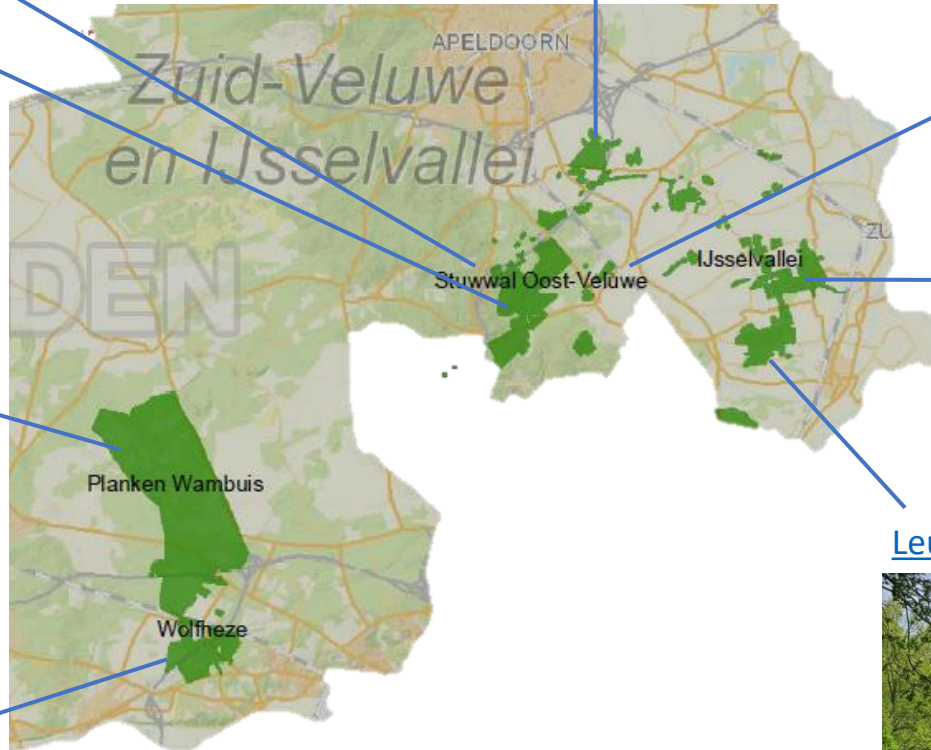
Beekbergerwoud

De grote Modderkolk

Planken-wambuis

Empese-en-tondense-heide

Leusveld

Woltheze

Nieuw: Zwaluwstaartsessies

Tijdens een zwaluwstaartsessie presenteert een gebiedsmanager zijn jaarplan met betrokkenen en onderwerp specifieke deskundigen op het hoofdkantoor in 's Gravenland. Zwaluwstaarten borgt de onderlinge verbinding.

Tijdens LC vergaderingen worden deze presentaties door de gebiedsmanagers nogmaals gegeven en is er gelegenheid tot het stellen van vragen.

In 2019 is afgesproken dat het vanaf 2020 mogelijk wordt voor LC leden om actief deel te nemen aan de zwaluwstaart sessie zelf.

Thema: Landbouw

- De Stikstof uitspraak van de Raad van State heeft grote impact waarbij Natuurmonumenten aan pers heeft laten zien wat de gevolgen zijn in de natuur van de jarenlange stikstofneerslag in onze natuurgebieden. Gebiedsmanager van de Achterhoek, Udo Hassefras is uitgebreid geïnterviewd door het Nieuwsuur over dit onderwerp.
- In Gelderland wordt de samenwerking gestart met de stichting Herenboeren, een collectief van 200 gezinnen die in hun eigen voedsel willen voorzien, met respect voor natuur en milieu.
- Natuurmonumenten wil graag de dialoog en samenwerking aan met boeren en niet de confrontatie
- Tijdens een bezoek aan een natuurboer nabij het Empese en Tondense Veen hebben we ons laten voorlichten over de talrijke initiatieven die er zijn op het gebied van natuurvriendelijk boeren.
- De beheereenheid Achterhoek werkt actief samen met haar pachtboeren om deze te helpen met een meer natuurvriendelijke en op kringlopen gebaseerde bedrijfsvoering, o.a. op de landgoederen Hackfort en op De Velhorst.

Thema: energietransitie

Als uitvloeisel van het energie akkoord wordt in 30 regio's gezocht naar oplossingen om veel meer CO2 neutrale energie op te wekken

Leden van de LC en PCG's nemen actief deel aan de diverse discussierondes die op verschillende plaatsen in de provincie worden georganiseerd. Natuurmonumenten wil windmolens en zonnenvelden weren uit natuurgebieden en kleinschalige landschappen

[Standpunt Windenergie](#)

[Standpunten Zonne-velden](#)

Thema: Bossen en bomen

In het voorjaar van 2019 ontstaat in de landelijke pers ophef over de ontbossing in Nederland en de massale kaalkap voor natuurherstelprojecten. In beroepskringen heeft de Grove Den al geruime tijd afgedaan maar nu het zich vertaalt naar concrete ingrepen blijkt het publiek hierdoor in verwarring. Bomen zijn immers noodzakelijk voor CO2 opslag en wereldwijd wordt ontbossing als een groot probleem gezien. Natuurmonumenten is betrokken bij een omvormingsproject in Salland en verliest in korte tijd veel leden waarop een moratorium volgt. In de discussies die volgen speelt de ledencommissie een actieve rol.

De LC Gelderland is al een aantal jaren kritisch over het bosbeleid wat heeft geleid tot diverse gesprekken en moties voor een natuurlijker bosontwikkeling. Het streven naar meer biodiversiteit vertaalt zich in de praktijk erg vaak naar het behoud van schraalminnende soorten zoals die voorkwamen op het dieptepunt van ontbossing midden 19^e eeuw en minder naar natuurlijke ontwikkelingen.

Voor veel aangeplante dennenbossen geldt dat een slimme manier van dunning en regulering van de graasdruk de gewenste verjonging door loofhout vanzelf tot stand komt. Grote kapvlaktes zonder nazorg resulteren in uitspoeling van voedingsstoffen en vaak vestiging van opnieuw uitheemse naaldbomen. Een inheemse en wilde boom moet de kans krijgen spontaan te ontkiemen, te volgroeien en weer af te takelen om als voedsel en schuilplaats te dienen voor vele vormen van leven.

Natuur aan het werk: Stormschade bij een oude Beuk

In het najaar van 2019 volgt een koerswijziging met de volgende aanpassingen:

- Kapvlaktes beperken van 2 tot 0.5 ha
- Meer hout achterlaten na kap
- Geen haardhout meer verkopen
- Aftakelende laanbomen in bossen zo laten en het pad verleggen

PCG NoordWest Veluwe in gesprek met de beheereenheid over bomenkap

Thema: Recreatie

Een thema dat steeds vaker aandacht vraagt is de schade aan natuur als gevolg van recreatie, natuursport en evenementen. In Gelderland speelt dit probleem voornamelijk op de Veluwe. De provincie Gelderland heeft met het initiatief “Veluweop1” en de Veluwe alliantie de populariteit van de Veluwe een flinke impuls gegeven. Er zijn echter ook zorgen over de steeds maar toenemende recreatiedruk. Er wordt geklaagd over het tekort aan toezicht. In de loop van 2019 is op de Veluwezoom gewerkt aan het beter zoneren van de padenstructuur zodat kwetsbare natuur beter ontzien wordt. In de praktijk doet dit echter de kritiek niet verstommen.

De vernieuwing van de atb routes zijn aanleiding tot gemengde reacties. Er is gestreefd naar het scheiden van atb-ers van andere bezoekers maar dat heeft tot gevolg gehad dat er extra routes en onrust op plaatsen ontstaat waar die eerder niet was. De massaliteit en de impact op de omgeving neemt toe. Er zijn meldingen van sterfte onder reptielen en vliegend hert die wordt overreden. Er zijn nieuwe atb routes aangelegd direct door territoria van Zwarte Specht, Nachtzwaluw en Wespindief leiden. Dat zijn vogelrichtlijnsoorten waarvoor doelstellingen zijn vastgelegd in Natura2000. De knooppuntenroutes en nieuw aangelegde paden zorgen ervoor dat toeristen met E-bikes veel dieper in natuurgebieden doordringen en voor verstoring zorgen. Paden zijn soms gesitueerd langs bosranden welke van belang zijn voor vogelrichtlijnsoorten zoals Boomleeuwerik waarmee het helemaal niet goed gaat.

Thema: recreatie

www.natuurmonumenten.nl/sporten-in-de-natuur

Bij het verschijnen van het beheerplan Natura2000 in 2017 is de recreatiezonering als onderdeel van natuurbescherming aangekondigd. Naar verwachting zal deze zonering in 2022 ingaan. Het is opvallend dat in de 5 tussenliggende jaren grote investeringen in het toeristisch product “Veluwe” wordt gedaan. Hiermee lijkt men alvast een claim te willen leggen op de ruimte. Een nieuw aangelegd betonnen fietspad dat door habitat van Wespandief loopt, zal niet snel meer worden verlegd.

We zien dat vanuit de organisatie natuur steeds nadrukkelijker als product wordt vermarkt. De natuur wordt verkocht als decor en het gevolg daarvan is dat consumenten die naar onze terreinen worden gelokt zich dan ook zo gedragen.

De Ledencommissie is bezorgd over de toename van de recreatiedruk maar begrijpt tegelijk dat er onder het grote publiek behoefte is om buiten te recreëren maar de rek op de Veluwe is er uit. We dringen aan op een transparante systematiek om de beschikbare ruimte beter te verdelen.

PUUR *Natuursport*

Thema: droogte

De PCG Noord West Veluwe zet zich in tegen de extra onttrekking water ten behoeve van een nieuwe wildwaterbaan in Putten

Als gevolg van de droogte is er minder harsproductie en kunnen naaldbomen zichzelf minder goed beschermen tegen parasieten zoals de Letterzetter. Vooral Fijnspar sterft massaal. Er zijn verschillende opties om hier mee om te gaan. Eén daarvan is om nog snel een deel te oogsten, een deel als dood hout achter te laten en met de opbrengst beheer financieren dat toeziet op verjonging door natuurlijker duurzamer loofhout.

De klimaatbuffer maatregelen voor de Leuvenumse beek dragen bij aan het beter vasthouden van regenwater in het Leuvenumse bos. Het gevolg is echter dat bij neerslagtekort water naar het grondwaterpeil diep onder het maaiveld zakt. Op maaiveld niveau echter zien we regelmatig dat de beek droogvalt en soorten als Beekprik niet geholpen zijn.

Thema: Vrijwilligers

In 2019 is vastgesteld dat er grote verschillen zijn per regio als het gaat om de inzetbaarheid van vrijwilligers. In sommige regio's wordt geklaagd dat men de menskracht niet heeft om vrijwilligers goed aan te sturen. Tegelijk lijkt het in andere regio's een stuk makkelijker om grote groepen vrijwilligers aan te sturen.

Thema: Wolf

Op de Veluwe vestigde zich een wolvin die later gezelschap kreeg van een mannetje. In mei 2019 werden voor het eerst in bijna 150 jaar in Nederland welpen geboren. Dit roedel woont nu op de Veluwe. Buiten dit wolvenroedel heeft zich nog een wolvin op de Veluwe gevestigd, zo blijkt uit onderzoek van wolvenkeutels en een door haar gedode hinde op de Midden-Veluwe.

Het is spannend hoe de wolf zich zal ontwikkelen in het dichtbevolkte Nederland. Juni 2019 lanceert NM een zogenaamde “position paper” over de Wolf.

<https://www.natuurmonumenten.nl/standpunten/wolf>

Vee beschermen

Ervaringen uit het buitenland laten zien dat het goed mogelijk is om vee dat buiten in de wei de nacht doorbrengt, te beschermen tegen aanvallen van wolven. Een voldoende hoog raster dat onder stroom staat, eventueel aangevuld met een speciale waakhond, beschermt schapen en geiten. Desondanks gaan wij ervan uit dat jaarlijks schapen en geiten gedood gaan worden door wolven. De kans hierop is vooral aanwezig in gebieden waar zwervende wolven opduiken. Om wolven en veehouderij goed samen te laten gaan is voorlichting, preventie en een goede schaderegeling cruciaal. Gedegen bescherming van schapen nabij gevestigde wolven moet meteen worden opgepakt. Bij zwervende wolven en in het begin van een vestiging van een territorium dienen boeren en particulieren hun schade volledig vergoed te krijgen. Het is immers niet reëel van hen te vragen hun vee nu al te beschermen, omdat onbekend is of en wanneer een wolf zal verschijnen. Een wolf die zich specialiseert in predatie van schapen of ander vee vertoont onwenselijk gedrag. Natuurmonumenten steunt maatregelen zoals verjaging om het gedrag van dit soort wolven te beïnvloeden

Blik op de toekomst

Als de terugkeer de komende jaren voorspoedig verloopt, leven over tien jaar meerdere roedels in Nederland en zwerven jaarlijks tientallen jonge wolven van eigen bodem of uit buurlanden rond in ons land. Veel van deze jongen zullen sterven door onderlinge strijd om een eigen territorium of door het verkeer. Wolven zullen zich ook gaan vestigen op plekken die meer discussie oproepen dan de eerstelingen van nu op de rustigste delen van de Veluwe. Het is goed dit beeld te delen zodat mensen niet verrast worden. De wolf is een beschermde soort die in principe niet mag worden gedood. Natuurmonumenten vindt dat de beschermde status pas mag worden aangepast als de wolf in ons deel van Europa zich weer in een gunstige staat van instandhouding bevindt. Hoe de populatie zich gaat ontwikkelen in ons land valt moeilijk te voorspellen. Bij onze omgang met de wolf is – naast bescherming van deze soort - schadepreventie en veiligheid een belangrijk uitgangspunt, niet het toestaan van een maximaal aantal wolven.